

Володимир Ярій

Картопляник

Серед великого казкового лісу ріс величний і могутній дуб, навколо якого мешкали розлогі та поважні дуби і клени, стрункі тополі та привітні липи, кучеряві кущі і розкішні квіти. Захисниками лісу були синьоокий терен і барвиста шипшина. Дуб розповідав різні веселі історії та казки. Одного ранку конвалія запитала:

— Я чула, як обмовилась балакуча сорока-білобока, що в тебе є сумна історія.

Промовив дуб:

— У лісі є і зло, і добро. Про це не можна забувати і завжди треба пам'ятати: історію про квітку, яка проводить зиму та зустрічає весну.

З першими весняними промінчиками сонця народжується життя та надія. Пролісок росте, пробивається через темряву та кригу нерозуміння та байдужості. Зростає та відкриває блакитні очі, бачить білосніжне королівство, що переливається барвами світла. А його зірвуть і покинуть на холодній землі вмирати.

Від такої відвертої розповіді весь ліс принишк.

І вигукнула конвалія:

— Треба берегти зелений світ і робити добрі

справи.

— Гарна думка, — промовив величний дуб. А тепер розповів добру казку з мандрами та пригодами про ліс та фруктовий сад.

Біля чарівного великого міста, де живуть веселі і життєрадісні мешканці, протікає стрімка, прозора, широка ріка та росте фруктовий садок. Там мешкають дерева: яблука, вишня, шовковиця, груші, сливи, абрикоси, жовті та червоні черешні, та кущі: малина, полуниця, агрус, смородина. Сад завжди навесні розквітав і дарував надію та радість. Бджоли збирали мед, мурахи турбувались про землю і знищували шкідників, лікували дерева. Мухи залітали в невидимий тунель і не вилітали з похмурих та загадкових пасток павуків. Ластівки пильнували грізних комах, комарів та надокучливу мошкарю. Коли ластівки літали низько, всі розуміли, що такий корисний і бажаний дощ заgrimить та пролунає оркестр крапель сонатами та симфонічними мелодіями. Орли і яструби захищали небо від барона Каркарона і його лихих помислів і справ.

За садом доглядав дідусь Микола, якому допомагали мешканці міста. Королівську шпанку всі мали за принцесу садка: вона була дуже висока та струнка, добра та чемна. Найвищим деревом у саду був шанований горіх з української душею. Усі дерева лісу та садку поважали один одного.

Турботлива праця дідуся і мешканців робила фруктовий сад казковим і плодоносним: у саду завжди було багато плодів для здоров'я та добробуту, з яких варили повидло і робили багато іншої корисної смакоти. Взимку пригощалися і дякували за ці дари природі.

Але одного року прийшла дуже люта зима і наступила пізня холодна весна з лихими морозами. Квітів на деревах було дуже мало і бджоли спокійно спали у вуликах, зачаровані зимою. Садочок дуже довго чекав ласкавого сонця і ніжних промінчиків, деревам було дуже холодно. Після щебетання пташок весна прокинулась і згасло зло і повернулось бажане тепло. Фруктовий сад зацвів білосніжними барвами і бджоли літали, солодкі пісеньки співали і мед збирали, і трутнів виганяли, і від ос захищались, бо ті налітали і мед викрадали, адже самі не збирали, а просто байдикували. Всі посміхалися, тільки дідусь був зажурений.

Ой, щось трапилось, і дерева побачили, що королівська шпанка без квіточок, і багато мурах намагались врятувати її і всім стало сумно.

Дідусь Микола сказав:

— Я не зумів її врятувати, вона була добре одягнута і захищена від зими, а коріння не витримало спочатку такої спекотної, жаркої осені, а потім лютої холодної весни з обличчям зими. Вона замерзла і пустила сік, який її спочатку захистив, а

потім отруїв холодом. Треба не сумувати, а жити далі.

Збирайте громаду, треба вибрати нову принцесу чи принца, а може, й короля. Щоб була злагода, чарівна осінь, холодна та дбайлива зима зі снігом, ніжна весна та добре та привітне літо. Який вибір зробите, той і буде радити і допомагати дідусеві. У літню пору подме теплий вітер, листочки затанцюють танок між хмарами, долетять до пари білих голубів, а чарівник орел скаже ім'я нового помічника.

Раптом почули крик Картопляника:

— Я теж хочу запропонувати свою кандидатуру на принца чи короля.

Дідусь відповів:

— Як? Зачекай, Картоплянику, ти ж не дерево, ти ж кущ...

Той відповів:

— То й що?! А малина, а калина, агрус — теж кущі. Я Картопляник, добродію, а не якась бульба. Пшениця — це принцеса полів, соняшник — це принц ланів, а буряк — це буряк. Усі овочі і фрукти дружні і корисні. А бульба росте і в полі, і біля лісу, і в саду, і де посадиш, там і росте. Я всіх люблю: і великих, і малих, і це знають всі.

Відповів дід:

— Добре, пане Картоплянику, ти теж маєш право як мовчазна алича, липа та каштан. Вітер

подме в перший день літа.

— Так це завтра! — вигукнув Картопляник.

Наступного дня зібралася вся громада, був дуже сильний вітер. Листя кружляло і правду промовляло, що королем буде мудрий горіх.

Зі злістю заверещав Картопляник:

— А хто сумнівався, це ганьба, це неподобство, знову все вирішують за нас.

Відповів тоді дідусь галасливому кущеві:

— Не злися, це вибір громади.

Картопляник не погодився:

— Це така несправедливість, я ж не за себе переживаю, а за тих, хто вам вірив, — та й пішов бурчати далі. — Треба шукати союзників і однодумців, тих, хто мене розуміє. У цю мить, коли Картопляник злився на весь світ, почув тоненький голос:

— Криком справі не допоможеш, тільки серце розтривожиш.

— Це ти, оса, мені на вухо зудиш, тут і так погано.

— Тебе чекають в соняшнику.

Здивовано запитав Картопляник:

— Хто ховається в моєму сояшнику? Я не люблю секретів і сюрпризів... Так це ж змія! Зла й підступна гадюка, ти більше місця не знайшла, де відпочивати? Я тебе не боюсь і твоїх отруйних зміючок!